

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

Hotărârea nr. 892

Din 16.12.2020

Dosar nr: 523/2020

Sesizare nr: 4892/11.08.2020

Petent:

Reclamată: SC Master Car 4 Driver SRL

Obiect: refuzul școlarizării pentru obținerea permisului de conducere, dizabilitate

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al petentului:

1.

Numele și sediul/domiciliul procedural ales al reclamatei:

2. SC Master Car 4 Driver SRL cu sediul în str. Veseliei nr.5A, Clădirea C21, Sector 5 București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Sesizarea vizează refuzul reclamatei de a școlariza petentul pentru obținerea permisului de conducere, pe motiv că are handicap.

III. Citarea părților

4. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

5. Părțile au fost de acord.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

6. Din documentele depuse la dosar reiese faptul că la data de 29 iunie 2020, petentul, prin mama sa, a solicitat înscrierea la școala de șoferi reclamată.

Petentul revine cu completări în concluziile scrise, susținând că la înscriere el a rămas la masină, sediul societății neavând rampă de acces, iar mama sa a intrat în sediu. Astfel, petentul susține că, deși actele au fost completate de mama sa, el a fost cel care le-a semnat.

De asemenea, petentul arată că a fost achitată și suma de 800 de lei, avans pentru cursurile școlii. La dosar se mai regăsesc: o fișă medicală din 26 iunie 2020 cu mențiunea “*apt medical pt conducere masina cu cutie de viteze automată*”, adeverința mediclă eliberată în data de 26 iunie 2020 pe care se regășete mențiunea “*apt pentru școala de șoferi*”.

7. Având în vedere cele de mai sus, petentul susține că reclamata i-a refuzat școlarizarea pe motivul dizabilității de care suferă.

Potentul a sesizat și ISCTR – Inspectoratul de Stat pentru Controlul Transportului Rutier, iar răspunsul acestei instituții a constat în recomandarea de a se înscrie la o școală care deține autoturisme adaptate.

Sușinerile reclamatei

8. Reclamata arată că în data de 29 iunie 2020 la sediul societății s-a prezentat mama petentului care a achitat suma de 800 lei, avans pentru cursurile școlii de șoferi. Tot atunci s-a stabilit o programare la o clinică medicală pentru întocmirea fișei de consultații medicale pentru solicitantii permisului de conducere.

Reclamata susține că, ajungând la clinica medicală și constatând că petentul are nevoie de scaun rulant, personalul clinicii a stabilit un control neurologic la care acesta nu s-a prezentat.

Astfel, reclamatul susține că refuzul nu a avut la baza criteriul de dizabilitate ci lipsa fișei medicale cu mențiunea “*apt conducere grupa I*”.

9. De asemenea, reclamatul susține că dna a fost invitată la sediul societății pentru a i se înapoia avansul în valoare de 800 lei, însă nici acest lucru nu s-a întâmplat.

10. Nu în ultimul rând, reclamata arată că societatea nu deține autoturisme adaptate (conform notei de control ISCTR), iar suma de 800 de lei a fost returnată petentului prin transfer bancar.

V. Motivele de fapt și de drept

11. În fapt, Colegiul Director reține imposibilitatea petentului de a efectua orele practice pentru obținerea permisului de conducere.

12. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în

cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

13. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

14. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

15. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamatul i-a încălcat petentului un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și documentele depuse la dosar se reține că petentul invocă încălcarea dreptului la anumite servicii (școala de șoferi) pe criteriul dizabilității.

Astfel, Colegiul director reține, din actele depuse la dosar, faptul că petentul, împreună cu mama sa au mers la sediul societății reclamate în vederea înscrierii la școala de șoferi. Mama petentului a plătit cursurile școlii de șoferi și a completat cererea de înscriere. Colegiul director observă că la dosar sunt depuse fișa medicală și fișa psihologică realizate în data de 26 iunie 2020, însă din petiție și susținerile petentului nu reiese cu exactitate dacă aceste documente au fost depuse la înscriere (petiția fiind foarte succintă). Colegiul director face această precizare, întrucât din răspunsul reclamatului reiese faptul că **“ajungând la clinica medicală și constatând că petentul are nevoie de scaun rulant, personalul clinicii a stabilit un control neurologic la care acesta nu s-a prezentat”**. Astfel, reclamatul susține că refuzul nu a avut la baza criteriul de dizabilitate ci lipsa fișei medicale cu mențiunea “apt conducere grupa I”.

16. Având în vedere cele de mai sus, precum și documentele atașate, Colegiul director reține că nu se întrunesc elementele unei fapte de discriminare, din lipsă legătură de cauzalitate între criteriul invocat (dizabilitate) și faptă. Petentului i s-a solicitat să se prezinte la un control neurologic, lucru care acesta nu l-a mai făcut.

17. De asemenea, Colegiul director reține că refuzul are la bază și lipsa unei mașini adaptate pentru dizabilitatea petentului care duce la imposibilitatea înscrierii acestuia la școală și efectuarea orelor practice în vederea obținerii permisului de conducere.

Astfel, se reține că Școala nu dispune de mașini adaptate, iar legislația în vigoare prevede posibilitatea ca persoanele cu handicap să efectueze practică pe auto proprii adaptate.

Potrivit [Ordinului nr. 1.019 din 2 octombrie 2009](#), publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 12 octombrie 2009 Art. 22 (1) *“Persoanele cu handicap pot efectua pregătire practică cu vehicule aflate în proprietatea acestora.(2) În situația prevăzută la alin. (1), persoana cu handicap trebuie să prezinte școlii de conducători auto cu care încheie contract de școlarizare, pe lângă celelalte documente prevăzute de legislația în vigoare, un certificat medical care să certifice respectivul handicap, precum și documentele vehiculului cu care efectuează pregătirea practică care să ateste admiterea acestuia în circulație pe drumurile publice, precum și Certificatul de Agreare eliberat de Regia Autonomă Registrul Auto Român”.*

18. Având în vedere cele de mai sus, raportul de cauzalitate între fapta imputată și criteriul invocat nu poate fi reținut, în sensul art. 2 alin.1, art. 2 alin.3 sau art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative” (A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Colegiul director nu poate reține că faptele imputate în sarcina părților reclamate au fost determinate de criteriul invocat de petent, respectiv criteriul etnic.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată; lipsă raport de cauzalitate între criteriul invocat și faptă;

2. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 16.12.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN - Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Data redactării: 04.01.2021

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.